

II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola

Закарпатський угорський інститут ім. Ференца Ракоці II

Képzési szint	Alapképzés (BA) бакалавр	Tagozat	Nappali és levelező	Tanév/félév	2023-2024 II
Ступінь вищої освіти		Форма навчання	Денна та заочна	Навчальний рік/семестр	

Tantárgyleírás

Силабус

A tantárgy címe	Stilisztika
Назва навчальної дисципліни	Стилістика
Tanszék	Filológia Tanszék, Magyar Tanszéki Csoport
Кафедра	Кафедра Філології, Угорська філологія
Képzési program	014 Középfokú oktatás (Magyar nyelv és irodalom)
Освітня програма	014 Середня освіта (Мова і література угорська)
A tantárgy típusa, kreditértéke, óraszám (előadás/szeminárium/önálló munka)	Típus (kötelező vagy választható): kötelező Kreditérték: 4 Előadás: nappali 30 levelező 8 Szeminárium/gyakorlat: nappali 18 levelező 0 Laboratóriumi munka: 0 Önálló munka: nappali 72 levelező 112
Тип дисципліни, кількість кредитів та годин (лекції/семінарські, лабораторні заняття/самостійна робота)	Тип дисципліни (обов'язкова чи вибіркова): обов'язкова Кредитів ECTS: 4 Лекції: денна 30 заочна 8 Семінарські/практичні заняття: денна 18 заочна 0 Лабораторні заняття: 0 Самостійна робота: денна 72 заочна 112
Tárgyfelelős oktató(k) (név, tudományos fokozat, tudományos cím, e-mail cím)	Gazdag Vilmos, PhD gazdag.vilmos@kmf.org.ua
Викладач(і) відповідальний(і) за викладання навчальної дисципліни (імена, прізвища, наукові ступені і звання, адреса електронної пошти викладача/ів)	Газдаг Вільмош Вільмошович, доктор філософії gazdag.vilmos@kmf.org.ua

<p>A tantárgy előkövetelményei</p> <p>Пререквізити навчальної дисципліни</p>	<p>Bevezetés a nyelvtudományba / Вступ до мовознавство.</p> <p>Szociolingvisztika / Соціолінгвістика</p>
<p>A tantárgy általános ismertetése, célja, várható eredményei, főbb témakörei</p> <p>Анотація дисципліни, мета та очікувані програмні результати навчальної дисципліни, основна тематика дисципліни</p>	<p>Célja: hallgatók megismerkedjenek a stilisztika kialakulásának főbb állomásaival és a tudományterület alapkategóriáival. Megismertetni a hallgatókkal a stilisztika helyét és oktathatóságának feltételeit a tudományok rendszerében.</p> <p>Meta: oznaйomити студентів з основними етапами розвитку стилістики та базовими категоріями дисципліни. Oznaйomити студентів із місцем стилістики в системі наук та умовами, за яких її можна викладати.</p> <p>Tárgya: a nyelv stilisztikai differenciálódása, a nyelv funkcionális stílusai és formái, a stilisztikai eszközök a társadalmi és egyéni nyelvgyakorlatban, a dialogikus és monologikus beszéd különböző típusaiban.</p> <p>Предметом вивчення навчальної дисципліни є стилістична диференціація мови, функціональні стилі та форми мови, стилістичні засоби в суспільній та індивідуальній мовній практиці, у різних видах діалогічного та монологічного мовлення.</p> <p>Feladatai: Bemutatni a stilisztika szemléletformáit, alapkategóriáit. Megismertetni a hallgatókat a különböző stilisztikai fogalmak gyakorlati alkalmazásának kritériumaival.</p> <p>Завдання: oznaйomити з підходами та основними категоріями стилістики. Oznaйomити з критеріями практичного застосування різних стилістичних концепцій.</p> <p>Kialakítandó kompetenciák/Компетенції:</p> <p>Загальні компетентності (ЗК)</p> <p>ЗК 1 – Здатність усно й письмово спілкуватися угорською мовою в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійній діяльності.</p> <p>ЗК 3 – Здатність до критичного мислення й ціннісно-світоглядної реалізації особистості. Здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями.</p> <p>ЗК 5 – Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>(ЗК 8) – Здатність спілкуватися українською мовою у професійній діяльності та опрацьовувати фахову літературу.</p> <p>ЗК 9 – Цінування мультикультурності та повага до неї.</p> <p>ЗК 10 – Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>ЗК 11 – Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>Фахові компетентності спеціальності (ФК)</p> <p>ФК 1 – Здатність аналізувати мовні одиниці на основі відповідних лінгвістичних методів.</p> <p>ФК 2 – Здатність розуміти мову як особливу знакову систему, її природу та функції, генетичну і структурну типологію мов світу; фонетичний, лексичний, граматичний та інші рівні мови.</p> <p>ФК 4 – Здатність характеризувати загальні властивості літератури як мистецтва слова, закони побудови художнього твору, особливості письменницької праці, літературні стилі, наукові методи і школи в літературознавстві.</p> <p>ФК 5 – Здатність аналізувати основні тенденції розвитку світового літературного процесу та угорського письменства.</p>

ФК 7 – Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати угорську мову, в усній та письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах спілкування.

ФК 9 – Здатність організовувати і здійснювати навчально-виховний процес з угорської мови і літератури та зарубіжної.

ФК 10 – Здатність збирати й аналізувати, систематизувати та інтерпретувати мовні факти, інтерпретувати та перекладати тексти.

ФК 12 – Здатність до ведення ділової комунікації усно і письмово.

ФК 13 – Здатність вільно володіти угорською мовою, адекватно використовувати мовні ресурси, демонструвати сформовану мовну й мовленнєву компетенції в процесі фахової і міжособистісної комунікації, володіти різними засобами мовної поведінки в різних комунікативних контекстах.

Програмні результати навчання

ПРН 1 – Використовувати угорську мову в усіх сферах суспільного життя, зокрема у професійному спілкуванні.

ПРН 2 – Аналізувати головні тенденції історичного розвитку угорського народу, аргументувати свої погляди на дискусійні моменти з історії Угорщини та сучасного суспільного життя.

ПРН 3 – Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідні дані з різних джерел, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 4 – Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 6 – Використовувати іноземні мови (англійську/німецьку, угорську, словацьку) для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 7 – Застосовувати філологічні знання для розв'язання професійних завдань.

ПРН 8 – Використовувати інформаційні й комунікаційні технології, зокрема для вирішення стандартних завдань професійної діяльності.

ПРН 9 – Знати норми угорської літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 10 – Володіти різноплановими методами і способами перевірки знань з угорської мови і літератури та зарубіжної літератури.

ПРН 11 – Організовувати різні форми і способи навчальної, навчально-методичної, наукової, творчої та інших видів діяльності, які стосуються філології чи педагогіки.

ПРН 12 – Здатність управляти процесами навчальної діяльності, виховання та розвитку особистості учня.

ПРН 13 – Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями (зокрема представниками інших культур) державною мовою, усно й письмово, використовуючи концептуальні наукові та практичні знання, когнітивні вміння та навички.

ПРН 14 – Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 15 – Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

ПРН 19 – Володіння професійними якостями педагога.

Főbb témakörök / Основна тематика

A stílus és stílisztika fogalma, története, alapfogalmai, ágai, viszonya más tudományágakhoz. A stílus fogalma. A nyelvi stílus.

	<p>A stílus mint a nyelv használatának megnyilvánulása. A stílus szó eredete. A stilisztika tudománya. A stilisztika fejlődésének rövid története. Stilisztika és retorika kapcsolata. A stiléma vagy stíluseszköz fogalma. A stilisztikum. A stílusérték. Alkalmi és állandó stílusérték. Az adekvát és inadekvát stílus fogalma. A négy stíluserevény fogalma és szerepe a megnyilatkozásban. A nyelv és a kommunikáció. A nyelvi funkciók. A kommunikáció szabályai. A kommunikatív kompetencia. A funkcionális stilisztika. A beszélt és írott stílusrétegek. Művészi és nem művészi stílus.</p> <p>A beszélt nyelvi (előadói, társalgási, szónoki) stílusrétegek. A beszéd nem nyelvi jegyei. A társalgási stílus. A társalgás hangneme. A társalgás résztvevői és témaköre. A társalgási stílus műfajai. Elbeszélés, párbeszéd és magánlevél. A napló. A társalgási stílus újabb (digitális) műfajai. A társalgási stílus nyelvi jellemzői. A nem nyelvi jelek szerepe a társalgásban. Mimika, gesztusok, kinezika. A szolidaritás és udvariasság a társalgásban. A köszöntés és megszólítás. A tegezés és magázás a társalgásban. A kárpátaljai magyar nyelvhasználat sajátos jellemzői. Névhasználat és megszólítás. A kétnyelvűség nyelvi következményei. A kölcsönszavak. Nyelvváltás a társalgás során. A nyelvváltás típusairól. A közéleti szóbeliség. A nyilvános beszéd és kötöttségei. A szónoki és az előadói stílus fogalma és különbségei. A közéleti szóbeliség nyelvi jellemzői. A közéleti szóbeliség műfajai. A vita és a megbeszélés. A felszólalás, a hozzászólás, a felelet.</p> <p>A beszéd nem nyelvi jegyei. A mondat- és szövegfonetikai eszközök, a mimika, a gesztusok, a testtartás szerepe a beszédben.</p> <p>Az írott (hivatalos, tudományos, publicisztikai) stílusrétegek. A tudományos stílus. Nyelvi jellemzői. A tudományos stílus műfajai. A közéleti írásbeliség. A hivatalos stílus használati köre, műfajai és nyelvi jellemzői. A hivatalos levél tartalmi és formai feltételei. A leggyakoribb hivatalos levélformák. Magánlevelek a hivatalos írásbeliségben. Az önéletrajz fogalma és típusai. A meghívó. A közéleti tájékoztató feliratok. A publicisztikai stílus és feladatai. Nyomtatott és elektronikus sajtó. A sajtó nyelvének sajátosságai. A nyomtatott sajtótermékek sokfélesége, tartalma, megjelenésük gyakorisága. A publicisztikai stílus főbb műfajai. A hirdetés és a reklám fogalma és szerepe a hétköznapi életben. A címadás fontossága a publicisztikai stílusban.</p> <p>A szépirodalmi stílus. Szóképek és alakzatok. Más stílusrétegek előfordulása a szépirodalmi stílusban. A szépirodalmi stílus. Miben különbözik a művészi nyelvhasználat a többi stílusrétegtől? A szépirodalmi stílus nyelvi jellemzői. A művészi hatáskeltés nyelvi eszközei. Más stílusrétegek elemeinek megjelenése a szépirodalmi stílusban. Mitől egyéni az író stílusa? A képszerűség stíluseszközei a szépirodalmi stílusban. Szóképek és alakzatok.</p>
<p>A tantárgy teljesítésének és értékelésének feltételei</p> <p>Критерії контролю та оцінювання результатів навчання</p>	<p>A tantárgy beszámolóval zárul.</p> <p>A gyakorlati munkák során megszerezhető maximálisan 50 pont.</p> <p>A beszámolón megszerezhető 50 pont.</p>
<p>A tantárggyal kapcsolatos egyéb tudnivalók, követelmények</p> <p>Інші інформації про</p>	<p>A tantárgyhoz kapcsolódó online felület:</p> <p>Google Classroom:</p>

<p>дисципліни (політика дисципліни, технічна та програмна забезпечення дисципліни тощо)</p>	
<p>A tantárgy alapvető irodalma és digitális segédanyagok</p> <p>Базова література навчальної дисципліни та інші інформаційні ресурси</p>	<p>Дудик П. С. 2005: <i>Стилістика української мови</i>. Навчальний посібник. К.: Видавничий центр «Академія»</p> <p>Мацько Л. І. та ін. 2003. <i>Стилістика української мови</i>. Підручник / Л. І. Мацько, О. М. Сидоренко, О. М. Мацько; За ред. Л. І. Мацько. К.: Вища шк.</p> <p>Пономарів О.Д. 2000: <i>Стилістика сучасної української мови</i>: Підручник. 3-тє вид., перероб. і доповн. Тернопіль: Навчальна книга, Богдан.</p> <p>Beregszászi Anikó – Gazdag Vilmos 2020: <i>Előadásvázlatok a Stilisztika c. tantárgyból filológus hallgatók számára</i>. II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász 2020.</p> <p>Beregszászi Anikó – Gazdag Vilmos 2020: <i>Szemináriumi feladatok gyűjteménye a Stilisztika c. tantárgyból filológus hallgatók számára</i>. II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola, Beregszász 2020.</p> <p>Michael Burke ed. 2017: <i>The Routledge Handbook of Stylistics</i>. By Routledge Taylos & Francis Group, 2017.</p> <p>Szathmári István 2005: <i>A magyar stilisztika a kezdetektől a XX. század végéig</i>. Tinta Könyvkiadó, Budapest.</p> <p>Sziksainé Nagy Irma 2007: <i>Magyar stilisztika</i>. Osiris Kiadó, Budapest.</p> <p>Sziksainé Nagy Irma 2011: <i>Stíuselemzés, stílusértékelés, stílusművelés</i>. Stilisztikai gyakorlókönyv, Dupress Kiadó.</p>